

Commentaar VVD-Tweede Kamerfractie op de miljoennota 1985

1. Meer dan ooit wordt duidelijk dat het krachtige ombuigingsbeleid, dat het kabinet Lubbers-Van Aardenne nu voor het tweede achtereenvolgende jaar voert, tot resultaten leidt. Het recept, zoals dat in het regeerakkoord is afgesproken, werkt. De kentering, die zich in 1984 aandient, zet in 1985 door:
 - Het financieringstekort daalt verder.
 - De collectieve lastendruk neemt aanzienlijk af.
2. Voor het tweede achtereenvolgende jaar wordt de inflatiecorrectie voor de volle 100 procent doorgevoerd. Dat geen enkele belasting per saldo in 1985 wordt verhoogd betekent een opzienbarende doorbraak.
3. Voor het bedrijfsleven, uiteindelijk de kurk waarop onze nationale economie drijft, zien de vooruitzichten er voor 1985 goed uit:
 - De export groeit en opnieuw wordt marktwinst geboekt.
 - De investeringen herstellen zich duidelijk.
 - De lastenverlichting ten bedrage van 1½ miljard is hard ingevuld en komt in belangrijke mate ten goede aan het midden- en kleinbedrijf en de landbouw.
 - De totale afzet groeit wederom behoorlijk.
4. Dankzij loonmatiging en lastenverlichting verbetert de winstpositie van de bedrijven.
De eigen vermogenspositie van het bedrijfsleven is daarmee nog bij lange na niet hersteld. Het beleid van loonmatiging en lastenverlichting moet dan ook met kracht worden voortgezet.
5. Voor het eerst sinds 1970 komt er een einde aan de daling van de werkgelegenheid in de industrie en mag voor het gehele bedrijfsleven worden gerekend op een toename van de werkgelegenheid.
Dit betekent, na jarenlange afbraak, een historische ommekeer.
Terecht trekt het kabinet honderden miljoenen uit voor de bestrijding van het grote kwaad van de werkloosheid. Voor het eerst neemt ook de werkloosheid niet meer toe. Dat daarbij in het kabinetsbeleid enerzijds wordt teruggegrepen op de plannen van werkgevers en werknemers voor bestrijding van de jeugdwerkloosheid en anderzijds besloten is tot onorthodoxe maatregelen via START, het uitzendbureau van de overheid, juicht de VVD toe.
Bij dit alles zal concurrentievervalsing vermeden moeten worden. Ook zal in de collectieve sector de arbeidsduur verkort worden onder gelijktijdige herbezetting, waardoor het kabinet in dit opzicht grotere werkgelegenheidseffecten bereikt dan in de marktsector.
6. In tegenstelling tot wat velen de afgelopen jaren hebben voorspeld, leidt het kabinetsbeleid niet tot een terugval van de consumptieve vraag. Integendeel, in 1985 wordt een toename verwacht.

De sociale minima, het overgrote deel van de ambtenaren en trendvolgers gaan er in 1985 in koopkracht niet meer op achteruit.

De markt sector gaat er zelfs op vooruit. Dit is met name mogelijk gemaakt door de sanering van de collectieve uitgaven, die resulteerde in een verlaging van de belasting- en premiedruk en door de zeer lage geldontwaarding.

Aan een extra stimulering van de consumptie bestaat in 1985 geen behoefte.

7. Voor de VVD is geen andere conclusie mogelijk dan dat het kabinetsbeleid niet alleen de goede richting uitgaat, maar daarnaast ook vruchten begint af te werpen. Een koerswijziging nu zou fataal zijn voor de in gang gezette gunstige ontwikkeling. Meer dan ooit wordt er nu ook een beleid gevoerd dat sterk overeenkomt met de opvattingen zoals de VVD die bij de verkiezingen van 1982 heeft verwoord.
8. Bij een aantal beleidsvoornemens van het kabinet plaatst de VVD kanttekeningen of wenst zij nadere verduidelijking.
 - Het tijdpad, zoals dat in het regeerakkoord werd afgesproken voor het financieringstekort, wordt in 1985 niet gehaald. De stijging van de rentelasten van de staatschuld met bijna 3 miljard per jaar onderstreept de noodzaak om strak vast te houden aan gemaakte afspraken.
 - In vergelijking met andere OESO-landen blijft de economische groei van Nederland in 1985 opnieuw achter. Dat betekent dat ons groeivermogen de afgelopen jaren zodanig is aangetast, dat de internationale ontwikkelingen niet kunnen worden bijgebeend. Bij de verdere ontwikkeling van het financiële- en sociaal-economische beleid zal hier terdege rekening mee moeten worden gehouden.
 - Het plan van het kabinet om de vennootschapsbelasting pas in 1986 met 1 procentpunt te verlagen, acht de VVD halfslachtig. Het was voor het vertrouwen van het bedrijfsleven in het kabinetsbeleid beter geweest als het kabinet zich had gehouden aan de toezegging voor de verlaging naar 40% in 1985.
 - Met het doorvoeren van de financiële ombuiging in de gezondheidssector blijft het kabinet in gebreke. Van de 1,2 miljard aan zogenaamde ombuigingen heeft een miljard betrekking op het verschuiven van financieringsstromen. Van een beleid dat gericht is op beperking van de „consumptie“ in de gezondheidszorg is dus geen sprake. De plannen bevatten aan de vraagzijde geen enkele prikkel tot een zuiniger beleid en bovendien valt te bezien of een en ander per 1 januari 1985 te realiseren is.
 - Het pakket aan maatregelen met betrekking tot de sociale zekerheid roept ook vragen op. Een bedrag van 800 miljoen heeft immers betrekking op het permanent invullen van het 1-juli-pakket van 1984 en wordt ten onrechte meegerekend voor het beleidspakket voor 1985.

De taakstelling van 2 miljard van het regeerakkoord zou daarmee niet eens worden gehaald. Duidelijk is ook dat het ontzien van alle sociale minima onontkoombaar leidt tot *grotere inkomensoffers bij de bovenminima*. Dat onderstreept de noodzaak van uitvoering van een VVD-motie om de inkomensachteruitgang voor bestaande WAO-gevallen in 1985 gematigder te doen verlopen.

- Bij de toerekening van de ombuigingen in de arbeidsvoorwaarden voor de collectieve sector zal een eerlijke verdeling tussen ambtenaren en trendvolgers (naar rato van de loonsom) dienen plaats te vinden. Het zou onredelijk zijn de ambtenaren daarbij extra te belasten. De kabinetsplannen op dat punt zijn onduidelijk.
- De uitwerking van het door het kabinet voorgestane gelijkvormig ombuigingsbeleid ten aanzien van sociale zekerheid en arbeidsvoorwaarden collectieve sector is, gezien het voorgaande, niet helder.
- Het kabinetsbeleid ten aanzien van deregulering en privatisering pakt mager uit. De vaart die het sociaal-economische beleid van het kabinet kenmerkt, is er op dit onderdeel uit.
- De extra aandacht, die in het regeerakkoord was beloofd voor de overheidsstaken op het gebied van de rechtsorde, komt in de begrotingsplannen financieel onvoldoende uit de verf. De VVD had, mede gezien de ontwikkeling van criminaliteit en vandalisme, in de plannen van het kabinet een grotere financiële en beleidsmatige prioriteit voor dit belangrijke onderdeel van het regeerakkoord verwacht.

De aangekondigde beleidsvoornemens (cellen, bewaarders, rechtelijke macht en politiebureau's) vormen voor de VVD slechts een eerste aanzet.

- De door het kabinet voorgestelde inkomensafhankelijkheid van de AOW roept grote vraagtekens op, zowel voor de oude als voor de nieuwe gevallen. Uitgangspunt voor de VVD is dat tegenover premiebetaling gelijkwaardige uitkeringsrechten dienen te staan.
 - Gezien de ontstaansgeschiedenis van de huidige kinderbijslag-regeling (de vroegere kinderaftrek die voor de inflatie werd gecorrigeerd) is een nadere discussie over de bevestiging gewenst.
 - Het kabinet heeft er onverstandig aan gedaan om de schoolgeldheffing voor leerplichtige leerlingen opnieuw aan de orde te stellen. VVD en CDA hebben reeds vorig jaar deze maatregel afgewezen (motie Nijpels/De Vries). Het gaat hier bovendien niet om een ombuiging, maar om een lastenverzwaring voor de burger.
 - De ontwikkeling van de bouwkosten rechtvaardigt een gematigder huurstijging dan de 4% die door het kabinet is voorgesteld.
 - De VVD betreurt het dat de stimulering van risicodragend kapitaal en nieuwe aandelen ook in 1985 onvoldoende van de grond komt. De verhoging van de dividendvrijstelling, hoewel op zich een te waarderen maatregel, heeft immers slechts een zeer mager effect op de verbetering van de eigendomspositie van vooral kleine bedrijven.
 - Bij de kabinetsplannen voor de tweeverdieners, derde fase, plaatst de VVD, gezien de aard van de arbeidstoeslag, vraagtekens bij de hoogte van die toeslag. Het lijkt meer voor de hand te liggen de toeslag voor tweeverdieners op het oorspronkelijke bedrag van 600 gulden te bepalen.
9. Daar waar de wensen van de VVD zouden leiden tot vermindering van de ombuigingen (WAO, AOW, kinder-

bijslag) stelt de VVD voor in 1985 het woonlandbeginsel voor de kinderbijslag definitief wettelijk te regelen. Dat geeft voldoende compensatie. De mogelijkheid hiertoe ligt ook open, gezien de principiële uitspraak die de Kamer hierover heeft gedaan in een gezamenlijke VVD-CDA-motie (motie Linschoten-Hermsen).

Reactie CDA-Tweede Kamerfractie op Troonrede en Miljoenennota

1. Het gaat beter, maar nog niet goed genoeg. Dat is de voornaamste indruk die Troonrede en Miljoenennota 1985 op de CDA-Tweede Kamerfractie maken. Afgemeten aan de doelstellingen van het regeerakkoord, is het kabinet Lubbers op bijna alle fronten succesvol. Afgemeten tegen de ernst van de problemen, is er nog een lange weg te gaan. Die weg moet ons minder zwaar vallen, nu steeds overtuigender blijkt dat de ingezette koers de enig juiste is.
2. Beter dan we een jaar geleden durfden hopen gaat het met het bedrijfsleven en het financieringsstekort. Minder slecht dan we toen vreesden gaat het met de werkloosheid. 830.000 in plaats van de verwachte 900.000.
3. Nu het beter gaat, komt er eindelijk ook – voor het eerst sinds 1970 – een eind aan de afbraak van de werkgelegenheid in de marktsector; in 1985 zal de werkgelegenheid over de hele linie zelfs weer wat groeien. Ook daarom zullen we hard moeten blijven werken aan de verdere gezondmaking van de marktsector, door voortgaande matiging van de lonen en de collectieve lasten.
4. Meer aandacht zal de komende jaren moeten worden besteed aan het vakmanschap en de innovatie, zowel in het onderwijsbeleid als in het industriebeleid. Dat is nu nodig om de positie van de Nederlandse economie te versterken nu een vloedgolf van technologische vernieuwing over de wereld spoelt.
5. Naast een vergroting van het groeivermogen, blijven arbeidsduurverkorting, herverdeling van arbeid en een soepeler werkende arbeidsmarkt onmisbaar voor het terugdringen van de werkloosheid. Dankzij de door het kabinet in uitzicht gestelde belasting- en premieverlaging, behoeft arbeidsduurverkorting in het bedrijfsleven in 1985 niet te leiden tot koopkrachtdaling of kostenstijging. Het zou daarom onverantwoordelijk zijn, als werkgevers en werknemers het op dit punt juist nu zouden laten afweten.
6. Het door de CDA-fractie voortdurend beklemtoonde zogenaamde derde spoor van het kabinetsbeleid begint nu eindelijk uit de verf te komen. Dat blijkt nu het kabinet, ondanks alle budgettaire problemen, 700 miljoen extra beschikbaar stelt voor werkgelegenheidsbeleid. Centraal staat daarbij een krachtige aanval op de jeugdwerkloosheid door een forse uitbreiding van het leerlingwezen, praktijkervaringsplaatsen en groeibanen voor jongeren. Op werkgevers en werknemers mag een krachtig beroep worden gedaan de door de regering geboden mogelijkheden volledig te benutten. Ook het initiatief om langdurig werkloze jongeren via het overheiduitzendbureau START aan de slag te helpen verdient steun. Helaas kan nog steeds niet worden gezegd dat de overheid en de quataire sector zelf bij het werkgelegenheidsbeleid een lichtend voorbeeld geven, ook al komt daarin geleidelijk enige verbetering. Teleurstellend is ook dat nog geen herhaling wordt aangekondigd van de zogenaamde terugploegoperatie, een CDA-initiatief waarvan het succes openlijk wordt erkend en dat

8500 manjaren werk heeft opgeleverd.

7. In het financiële beleid ligt in 1985 het accent opnieuw op verlaging van de belasting- en premiedruk in plaats van op het financieringstekort. Uit bestedingsoogpunt is dat een goede zaak. Om een einde te maken aan de onrustbarende stijging van de rentelasten, mag terugdringing van het financieringstekort echter niet op de lange baan worden geschoven. In 1984 valt het financieringstekort 1,6% of ca. 5 miljard gulden mee; in 1985 wordt op kasbasis met een verdere verlaging van 0,8% gerekend, maar op transactiebasis is er een lichte stijging van 0,1%.
De achtergrond daarvan is vermoedelijk, dat het kabinet zich niet te vroeg rijk wil rekenen, een fout die in het verleden nogal eens gemaakt is.
8. Opvallend is dat een belangrijk deel van de laatste jaren ongedaan gemaakt is door uitgavenoverschrijding op de rijksbegroting. Bestuurlijke procedures die een betere beheersbaarheid mogelijk maken zijn dringend nodig, ook om te voorkomen dat zulke overschrijdingen op de rijksbegroting gecompenseerd moeten worden met extra bezuinigingen op de sociale zekerheid en de ambtenarensalarissen.
9. Het stemt de CDA-fractie tot voldoening dat in 1985 een verlaging van de minimuminkomens achterwege blijft. Dankzij de belasting- en premieverlaging zullen de netto-minimuminkomens voor het eerst sinds jaren zelfs voldoende stijgen om de prijsstijgingen op te vangen. Het stemt tot tevredenheid dat het kabinet desondanks 200 miljoen uittrekt voor een uitkering aan de meerjarige echte minima. De voorgestelde verlaging van de uitkeringspercentages van de WAO, WW en WWV wil de fractie nadrukkelijk zien in het kader van de stelselherziening, die helaas onvermijdelijk is om weer te komen tot een houdbaar en duurzaam stelsel van sociale zekerheid, waarop niet elk jaar behoeft te worden gekort. Na alle kortingen van de afgelopen jaren op langlopende uitkeringen, acht de CDA-fractie het rechtvaardig dat het kabinet thans ook komt met voorstellen om de kortlopende wettelijke ziektegeduitkering te verlagen. Temeer omdat het aan sociale partners zelf wordt overgelaten of deze korting in de cao's gecompenseerd moet worden.
Ten aanzien van de abrupte verlaging van de bovenminimale WAO-uitkeringen, wil de CDA-fractie zich nog bezinnen op de vraag of het effect daarvan voor alleenverdieners onder de arbeidsongeschikten verzacht kan worden.
Met de verlenging van de WWV-periode voor oudere werklozen komt de regering tegemoet aan een nadrukkelijke wens van de fractie.
Moeite heeft de CDA-fractie met de bevrozing van de kinderbijslag. Er zijn immers aanwijzingen dat met name gezinnen met kinderen het in de afgelopen jaren hard te verduren hebben gehad.
10. De CDA-fractie ziet met belangstelling de resultaten van het overleg tussen het kabinet en de organisaties van ambtenaren en trendvolgers tegemoet. De kabinetsvoorstellen op dit punt bieden uitzicht op een resultaat, waarbij de koopkracht van deze groepen werknemers nagenoeg gehandhaafd kan worden.
11. Vraagtekens plaatst de CDA-fractie bij het voorstel om aan werkenden een arbeidstoeslag op de belastingvrije som toe te kennen, waarvan uitkeringsgerechtigden niet profiteren.
12. De CDA-fractie kan er zich mee verenigen dat in 1985 opnieuw 1,5 miljard wordt besteed aan lastenverlichting voor het bedrijfsleven waarvan ook de zelfstandigen

profiteren. Terecht wordt daarbij het accent gelegd op maatregelen die de loonkosten verlagen. Deze lastenverlichting zou echter in een merkwaardig daglicht komen te staan, indien de komende maanden zou blijken dat werkgevers zelf alweer ruimte aanwezig achten voor het inwilligen van looneisen.

13. De CDA-fractie stemt in met de steunmaatregelen voor de landbouw; wel acht zij nader overleg gewenst over de wijze waarop die steun het best kan worden verleend.
14. Dat het mogelijk is om – ondanks de slechte tijd – het woningbouwprogramma op peil te houden en aanzienlijk meer te doen aan stadsvernieuwing, verdient lof. Dat geldt niet voor het voornemen om de huren in 1985 met 4% te verhogen.
15. Dat het kabinet opnieuw komt met het reeds vorig jaar afgewezen voorstel om schoolgeld te heffen voor 12 – 16 jarigen, lijkt niet erg verstandig.
16. Waardering daarentegen past voor het feit dat het kabinet bereid is om meer aandacht en geld te besteden aan de bestrijding van criminaliteit en fraude; versterking van de rechtsstaat verdient hoge prioriteit. Daarom zal de CDA-fractie nagaan of de aangekondigde maatregelen toereikend zijn om de belangrijkste knelpunten bij de politie, de rechterlijke macht en het gevangeniswezen op te lossen.
17. Mager zijn naar het oordeel van de CDA-fractie de passages in de Troonrede over het vredes- en veiligheidsbeleid.
Nieuwe initiatieven van de regering om in bondgenootschappelijk verband het kernwapenoverleg weer op gang te brengen en een wapenwedloop in de ruimte te verhinderen worden node gemist. Daarnaast lag het voor de hand dat de regering zou aankondigen hoe zij met het Nederlandse kernwapenbesluit in de richting van de Sovjet-Unie en de bondgenoten gaat opereren.
18. De CDA-fractie is tenslotte van oordeel dat er zo spoedig mogelijk helderheid moet komen over de omvang en de aard van het stuwmeer bij ontwikkelingssamenwerking. Daarna dienen nadere afspraken te worden gemaakt over de intering op dit stuwmeer.

Eerste reactie Tweede Kamerfractie PvdA op de miljoenennota 1985

Economische groei

Terwijl de Nederlandse economie gelukkig mee profiteert van de internationale opleving, blijft het perspectief voor ons land somber, waar dit de groei en de werkgelegenheid betreft. Dat het kabinet de gunstiger omstandigheden niet benut om de groei te versterken, is teleurstellend. Het kabinet presenteert alleen meer van hetzelfde. Ruim 9 miljard ombuigingen in 1985. De werkloosheid blijft mede daardoor onverminderd hoog. Zonder uitzicht op een substantiële verlaging.

Een betalingsbalansoverschot, dus een spaaroverschot, van 15 miljard is wrang in een situatie, waarin een stevige impuls voor de Europese economie dringend geboden is.

De ontwikkelingshulp zal in 1985, evenals dit jaar, beneden de norm van 1,5% van het netto nationale inkomen blijven. De Miljoenennota bevat geen maatregelen om de groei op te voeren. Het is een louter defensief beleid. Geen maatregelen om de investeringen te verhogen en de toepassing van nieuwe technologie te versnellen. De overheidsinvesteringen dalen opnieuw.

De werkgeverspremies dalen, dat is nuttig, maar er worden nieuwe premieverhogingen op stapel gezet.

Werkloosheid/arbeidstijdverkorting

De plannen om iets aan de jeugdwerkloosheid te doen beoordelen wij positief, maar per saldo durft het kabinet er nauwelijks extra geld voor uit te trekken. Het werkgelegenheidsbeleid blijft schraal en ontoereikend. Het terugploegen van uitkeringsgelden wordt afgeremd in plaats van uitgebreid. Een begroting zonder durf voor 830.000 werklozen. Aan de arbeidstijdverkorting worden in de Miljoenennota slechts enkele regels gewijd. Voor 1985 is voor werknemers in de particuliere sector 2,7% ATV ingeboekt. Er wordt niet aangegeven hoe dat moet worden gerealiseerd, laat staan dat herbezetting van betekenis, dus nieuwe arbeidsplaatsen in het vooruitzicht worden gesteld. Daarvoor zal naast de prijscompensatie een deel van de stijging van de arbeidsproductiviteit moeten worden gebruikt. De vakbeweging zou moeten worden aangemoedigd dat na te streven. Maar de vakbeweging wordt gesteld voor een wettelijke ingreep op het punt van de verlaging van het ziekengeld, die het overleg over de ATV ernstig dreigt te frustreeren.

Scheefgroei

De opleving van de economie leidt op deze manier tot scheefgroei. Die scheefgroei beperkt zich niet tot de ongelijke ontwikkeling tussen de export en de binnenlandse bestedingen, maar manifesteert zich nu al voor het derde jaar in een steeds ongelijker wordende inkomensverdeling. terecht constateert het Sociaal Cultureel Planbureau een tweedeling van de samenleving met een groeiende groep die op het minimumniveau balanceert. Dat is mede het gevolg van de verlaging van de uitkeringen van de werknemersverzekeringen waarbij de Kameruitspraak dat de WAO-ers moeten worden ontzien, volstrekt wordt genegeerd. De modale WAO-er komt op -5.

Met de gelijke behandeling van de werknemers in de particuliere sector en bij de overheid wordt verder gebroken; het overheidsperoneel wordt fors op nieuwe achterstand gezet.

De herverdeling van onder naar boven blijkt uit het enerzijds volledig toepassen van de inflatiecorrectie die, zoals bekend, vooral de hoogste inkomens ten goede komt en anderzijds het verhogen van de lasten die vooral op het laagste niveau drukken (huren, aardgasprijzen). Bovendien worden de kinderbijslag en het minimumloon voor 1985 bevroren. De groep mensen, die al behoorde tot de echte minima, wordt vastgezet op een koopkrachtverlies van ca. 8%, dat ze al moest incasseren. De kinderbijslag dient ontdooid en verhoogd te worden voor de inkomens tot modaal.

De eerder aangeduide scheefgroei uit zich in voortgezette maatregelen, die de maatschappelijke tegenstellingen versterken tussen actieven en niet actieven, tussen gezonden en zieken, tussen werknemers in de marktsector en die in de collectieve sector. Waar de grote problemen waar wij alleen voor staan juist een uiterste poging tot overeenstemming vereisen, splijt het kabinet de samenleving verder in deelgroepen. Zonder geloofwaardig te kunnen maken dat dit beleid op korte termijn volledige werkgelegenheid in zich bergt. Integendeel, het kabinet gaat door met het groot-scheeps subsidiëren van arbeidsbesparende investeringen en maakt tegelijkertijd - door de verlenging van de WW - de arbeidslasten weer hoger.

Medezeggenschap

Winstherstel en rentedaling zijn terecht doelstellingen van het regeringsbeleid. Maar zonder participatie van de

werknemers in het groeiende vermogen van de ondernemingen zal die ontwikkeling leiden tot nieuwe conflicten. Helaas ontbreekt dat inzicht in het kabinetsbeleid.

Geen inkomensafhankelijke AOW

In de huidige AOW-regeling schuilt een ongelijke behandeling van man en vrouw, de gehuwde vrouw heeft geen zelfstandig recht op AOW.

Daarom doet nu het kabinet het voorstel deze ongelijkheid op te heffen door middel van invoering van een zelfstandig recht op AOW voor man en vrouw.

In het kabinetsvoorstel verandert er voor ongehuwde bejaarden niets. Bij het bereiken van 65 jaar blijven zij het huidige ongehuwden AOW ontvangen, 70% van het netto-minimumloon. Voor gehuwde bejaarden zou de situatie echter aldus worden: een gehuwde bejaarde krijgt 50% van het netto-minimum loon en daarbij een aanvullende toeslag van nog eens 50% of 35% of 20%; dit afhankelijk van het inkomen van de (jongere) echtgeno(o)t(e). De voorgestelde AOW-uitkering (50%) aangevuld met de maximale toeslag (50%) is even groot als het huidige gehuwden pensioen (f 1554,05 bruto per maand).

De grootte van de toeslag wordt als volgt berekend: Hij is 50% van het huidige gehuwdenpensioen bij een inkomen van 0 tot 15% van de huidige AOW-uitkering, 35% bij een inkomen tussen de 15% en 30% van de huidige AOW-uitkering en 20% bij een inkomen van 30% tot 50% van de huidige AOW-uitkering.

De toeslag vervalt zodra de jongere echtgeno(o)t(e) 65 wordt. Hij/zij ontvangt dan ook zelf een AOW van 50% zodat het echtpaar gezamenlijk weer het niveau van het huidige gehuwden-pensioen bereikt.

Overigens is de toeslag alleen van toepassing op bejaarden, die in Nederland woonachtig zijn.

De VVD verzet zich tegen deze voorstellen om de AOW inkomensafhankelijk te maken. In de eerste plaats wordt daardoor het karakter van een volksverzekering aangetast. De AOW is immers geen sociale voorziening met bijvoorbeeld een inkomens- of vermogenstoets.

Ten tweede kan inkomensafhankelijkheid hier een sneeuwbal effect hebben op andere regelingen, zoals de kinderbijslag. Op de derde plaats nodigt deze regeling uit tot fraude; inkomsten van de jongere echtgenoot die worden verzwegen, leveren immers een hogere toeslag op. Aan de andere kant kan het voor mensen, die niets willen verzwijgen wel eens weinig zinvol meer zijn om een part-time baan aan te houden, als daarmee eventueel f 10.000,- aan AOW-toeslag wordt verspeeld. Voor hen kan het een ontmoediging zijn om aan het arbeidsproces deel te nemen.

Bovendien vergt de regeling een omvangrijke bureaucratie en administratie.

Een ander groot probleem is, dat pensioenfondsen voor enkele miljarden zouden moeten bijverzekeren als dit plan doorgaat, evenals de minister van Binnenlandse Zaken ten aanzien van de ambtenarenpensioenen, met als gevolg een enorme lastenverzwaring. Het VVD-voorstel luidt: Geef een getrouwde AOW-gerechtigde 100%, tot aan het moment dat de echtgeno(o)t(e) ook 65 wordt en dan allebei zelfstandig een uitkering van 50%.

Circa 20.000 gehuwde vrouwen ouder dan 65 jaar met een echtgenoot jonger dan 65 jaar, krijgen daardoor recht op een volledig AOW. Gezien de financiële consequenties (tussen de 200 en 300 miljoen) is het mogelijk eventueel onder-

scheid te maken tussen oude en nieuwe gevallen, dat wil zeggen mensen die niet, respectievelijk die wel van meet af aan individueel premie hebben betaald.

(Voor nadere informatie: dr. R.W. de Korte, tel. 070-614911, tst. 2650.)

Milieu en Technologie in Nederland

De Nederlandse marktpositie voor wat betreft milieutechnologie is sterk op vrijwel verzadigde markten, zoals de waterzuivering. Helaas is de positie zwak op het gebied waar nog enige toekomst ligt. Bovendien zijn we aangewezen op buitenlandse licenties.

De productie is verdeeld over een groot aantal, financieel vrij zwakke, middel-grote en kleine bedrijven. Van een specifieke milieusector is geen sprake; het loopt dwars door de bedrijven heen.

Er is een stevige concurrentie vanuit Duitsland en Japan. De thuismarkt is, net als voor een aantal andere producten, te klein. Verbreding van de markt via export is slechts mogelijk als Nederland komt met specialisaties, die niet uitsluitend gebonden zijn aan Nederlandse normen. Het stimuleren van bij het buitenland achtergebleven gebieden heeft nauwelijks zin. Uit de beleidsnota blijkt, dat er weinig mogelijkheden zijn voor de overheid om milieutechnologie te stimuleren. De milieusector is namelijk een gewone markt, die reageert op de vraag. Een vraag, die deels wel afhankelijk is van overheidsbeleid, zoals ondermeer in wetgeving tot uitdrukking komt. Een dergelijk beleid is echter niet bedoeld om de interne markt te stimuleren (die indruk krijgt men wel eens uit de onderliggende rapporten).

Dit consistent, consequent milieubeleid is echter wel nodig, opdat leveranciers en afnemers tijdig kunnen anticiperen. Met de invoering van maatregelen moet dan ook rekening worden gehouden met de tijd die het kost om technologie aan de eisen aan te passen, anders bestaat het gevaar, dat men op bestaande buitenlandse technologie terug valt (licenties), of dat men zich toespit op effectbestrijding in plaats van procesgeïntegreerde, dat wil zeggen schonere technologie zelf.

Een onverwachte beleidswijziging, zoals bijvoorbeeld de plotselinge 100% ontzwaveling van kolencentrales, is in dit opzicht dan ook uit den boze.

De VVD vindt het van groot belang, dat grondig en vooral tijdig overleg wordt gepleegd met het betrokken bedrijfsleven over beleidsvoornemens. Deze zienswijze wordt ook door de Minister onderschreven. De wijze waarop de regering de innovatie via aankoopbeleid kan stimuleren is zeer teleurstellend, als men nagaat dat de regering daar altijd hoog van heeft opgegeven. De conclusie, die wij kunnen trekken uit deze UCV is, dat, na inventarisatie van de vraag naar aanbod van milieutechnologie en de daarop aansluitende beleidsnota van de regering is gebleken, dat de koeien met gouden horens, die het milieubeleid voor wat betreft de productie en dus werkgelegenheid ons beloofde, uit het gezichtsveld zijn verdwenen.

(Voor nadere informatie: drs. N. Rempt-Hallmms de Jongh, tel.: 070-614911, tst. 2653.)

De aardgasprijs voor de tuinbouw

De VVD-Tweede Kamerfractie heeft met grote zorg kennis genomen van de mededeling van het Landbouw Economisch Instituut over de fatale ontwikkeling in de

besparingen en de liquiditeit van de glastuinbouwbedrijven.

In juli 1984 constateerde het LEI, dat ongeveer 30% van de bedrijven niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen. Met name doet zich zulks voor in de bloemisterij sector, waarbij zwaar gestookte bedrijven er slechter voorstaan dan de minder zwaar gestookte.

Aangezien deze ontwikkeling in hoge mate wordt veroorzaakt door de zeer sterke verhoging van de gasprijs voor de tuinbouw in het laatste jaar, onderstreept de VVD-fractie het zeer grote belang van een overeenstemming over een matiging van deze prijs op zeer korte termijn, tussen Gas Unie en het Landbouwschap.

(Voor nadere informatie: H.P.H. Waalkens, 070-614911, tst. 2349.)

Nieuws uit het Europees Parlement

EG-begroting

Op voorstel van het Europees Parlement werd in juli overeengekomen dat het begrotingstekort dat de Gemeenschap voor 1984 heeft door voorschotten van de lidstaten gedekt zal worden totdat de eigen middelen van de Europese Gemeenschap in 1986 verhoogd zullen worden van 1 tot 1,4% van de BTW. Helaas bleek de Raad van Ministers van de EG, die tot die verhoging eveneens besloten had, niet in staat overeenstemming te bereiken over de voorschotten. Met name omdat het Verenigd Koninkrijk weigert mee te betalen aan het begrotingstekort. Op zijn beurt heeft het Europees Parlement toen de Britse terugbetalingen van de voorafgaande jaren opgeschort. En zo is er in feite een patsituatie ontstaan. De woordvoerders over begrotingszaken van de Liberale Fractie, Christiane Scrivener en Hendrik-Jan Louwes hebben de onverantwoordelijke houding van de Raad in deze kritische situatie aan de kaak gesteld. Hendrik-Jan Louwes heeft daarbij aan de hand van cijfers duidelijk gemaakt, dat verdere bezuiniging in het bijzonder in de verplichte landbouwuitgaven niet meer mogelijk zijn. Volgens de Liberalen kan de EG nu zonder unanimititeit van de Raad overgaan tot het voldoen van de aangegeven verplichtingen. Waarbij dan de tekorten volgens vaste richtlijnen voor het huidige en komende jaar gedekt moeten worden.

In afwachting van een definitieve overeenstemming in de Raad heeft de begrotingscommissie aan het Parlement voorgesteld het eindoordeel over de aanvullende begroting 1984 en de uiteindelijke terugbetaling aan het Verenigd Koninkrijk over 1983 op te schorten. Het Parlement heeft dienovereenkomstig het rapport van Christiane Scrivener aan de begrotingscommissie terugverwezen.

(Voor nadere informatie: Ir. H.J. Louwes, Westpolder 22, 9975 WJ Vierhuizen, tel. 05956-1504 of Luxemburg, tel. 09-352-4302400.)

Uitbreiding van de gemeenschap

De voorzitter van de Liberale Fractie, mevrouw Simone Veil, heeft in haar speech over de uitbreiding van de EG met Spanje en Portugal deze week in het parlement de hypocrisie van diegenen aan de kaak gesteld, die zeggen wel voor de uitbreiding van de Gemeenschap te zijn, maar de benodigde begrotingsposten daarvoor niet ter beschikking willen stellen. Ze heeft erop gewezen, dat de aansluiting

van het Iberisch schiereiland bij de EG vooral in politiek opzicht noodzakelijk is en dat wanneer wij aan die wens niet zouden voldoen, die landen het risico lopen in dictaturen terug te vallen.

Juist daarom hebben de Liberalen die toetredingsaanvraag vanaf de val van de dictators Franco en Salazar ondersteund.

„Het gaat niet aan, zo zei mevrouw Veil, mooie verklaringen zoals die van Fontainebleau aan te nemen, zonder de financiële consequenties daarvan te willen dragen". Een verhoging van de eigen middelen met meer dan 1,4% van de BTW blijkt dan ook noodzakelijk.

(Voor nadere informatie: mr. H.R. Nord, Keizerslaan 3, 1000 Brussel, tel. 09-322-513 40 70.)

Milieu

De Liberale Fractie heeft een resolutie ingediend over de milieugevolgen van het zinken van het vrachtschip Mont-Louis, geladen met vaten radio-actief materiaal. In het kader van de Gemeenschap dient een betere signalering en striktere regels in acht genomen te worden voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

(Voor nadere informatie: mevr. J.E.S. Larive, Liberale en Democratische Fractie in Luxemburg, Postbus 1601, tel. 09-452-43002400.)

U neemt toch ook een abonnement op de VVD-Expresse!

- **Wilt u wekelijks actuele informatie ontvangen over de standpunten van de VVD Tweede- en Eerste-Kamerfractie?**
- **Wilt u de nieuwe rapporten van de prof. mr. B.M. Teldersstichting gratis aanvragen?**
- **Heeft u behoefte aan meer achtergrondinformatie?**

Dan kunt u nu een abonnement nemen op deze VVD-Expresse. Voor f 50,- per jaar kunt u zich abonneren door onderstaande bon in te vullen en op te sturen in een enveloppe zonder postzegel naar:

VVD-Expresse
Antwoordnummer 1877
2500 WB 's-Gravenhage

Met blokletters invullen s. v. p.

Ondergetekende:

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

geeft zich op als abonnee van de VVD-Expresse.

Het abonnementsgeld tot 1 januari 1985 bedraagt f 25,-

Nog geen geld overmaken wij zenden u een acceptgirokaart.

Mensenrechten in Chili

Evenals andere fracties heeft ook de Liberale Fractie een resolutie ingediend over de schending van de mensenrechten in Chili, met name na de moord op een Franse priester aldaar. Deze resolutie werd aangenomen.

(Voor nadere informatie: drs. G.M. de Vries, Postbus 11613, 2502 AP Den Haag, tel. 070-647447.)

Veertiende BTW-Richtlijn

Nadat de Europese Raad verklaard had, dat de verbetering van de interne markt een prioriteit van gemeenschaps-politiek zou zijn, is het niet mogelijk gebleken daarvoor instrumentele maatregelen in de Raad aangenomen te krijgen. Omdat het Verenigd Koninkrijk nu dreigt de klok terug te draaien en BTW-betalingen over interne EG-handel te verleggen van de plaats van bestemming en in driemaandelijkse afrekeningen, zoals voorgesteld in de 14e richtlijn naar de grens en met directe betaling, heeft Florus Wijsenbeek hierover een debat in het parlement gevoerd. De thans in de Benelux en het V.K. gebezigde verleggingsregeling wordt voor 95% van in- en export in die landen gebruikt. Als dat niet langer daar en evenmin in de EG als geheel zou gelden zal de interne EG-handel een ernstige terugval doormaken.

Ook het enig grensdocument dat die interne handel zal bevorderen, levert in de Raad zoveel tegenwerking op dat duidelijk is, dat de in Fontainebleau en eerder aangenomen goede bedoelingen niet anders dan woorden zijn. Als de interne markt niet spoedig door deze maatregelen opener wordt, zal de economische opleving geen gevolgen hebben in de uitbreiding van de interne handelsstromen in de E.G.

(Voor nadere informatie: drs. F.A. Wijsenbeek, Postbus 11581, 2502 AN Den Haag, tel. 070-647447.)